

Richtlijn Excited Delirium Syndroom

Samenvatting Spoedeisende Hulp

Wat is EDS?

Personen met EDS ('excited delirium syndroom') vertonen een veranderde bewustzijnstoestand met een verminderde cognitie en perceptie, en ernstige psycho-motorische agitatie. Klinisch gezien gaat het om een opwindingsdelier met autonome disregulatie, somatisch gekenmerkt door:

- Tachypneu
- Tachycardie
- Hypertensie
- Hyperthermie
- Metabole acidose
- Rhabdomyolyse

EDS kan leiden tot plotselinge dood.

Wat kan EDS veroorzaken?

EDS kan optreden als gevolg van een intoxicatie met stimulerende middelen (bv cocaïne, amfetamine). De meeste EDS gevallen staan in verband met het gebruik van cocaïne. Het kan ook optreden bij psychiatrische patiënten (staken medicatie/foute medicatie/onderbehandeling).

Hoe kan men EDS herkennen?

Personen met EDS vertonen de volgende kenmerken.

- Is extreem agressief of gewelddadig
- Wordt verdacht van intoxicatie met stimulerende middelen (verwijde pupillen)
- Is ongevoelig voor pijn
- Haalt versneld adem
- Transpireert sterk
- Is erg onrustig (druk, gejaagd, geprikkeld, opgewonden)
- Huid voelt warm aan
- Volgt aanwijzingen politie niet op
- Is naakt of te dun gekleed
- Is buitengewoon sterk ('bovenmenselijke krachten')
- Wordt niet moe ondanks sterke inspanning
- Vernielt glas
- Wordt aangetrokken door fel licht/hard geluid
- Kermt (onverstaanbare, dierlijke geluiden)

Deze kenmerken zijn niet altijd tegelijk aanwezig. Hoe meer kenmerken, hoe sterker het vermoeden dat het hierbij om EDS gaat.

Wat doen bij verdenking van EDS?

Er is weinig onderzoek beschikbaar over de beste behandeling bij EDS. De behandeling richt zich op het bestrijden van symptomen zoals agitatie, hyperthermie, acidose, rhabdomyolyse en hyperkaliëmie.

Beleid:

- Let op eigen veiligheid, vraag eventueel politie ter assistentie.
- Sedatie, bij voorkeur met Midazolam intraveneus, en monitoring op een daartoe toegeruste afdeling. In sommige ziekenhuizen zal dat de afdeling SEH zijn, in andere ziekenhuizen de IC.
- Verricht verder onderzoek:
 - Bloed: Hb/Ht, creat, ureum, Na/K, CPK, bloedgas
 - Urine: pH, eiwit, SG
- Behandeling bijkomende symptomen. Let daarbij vooral op hyperthermie, acidose, ritmestoornissen, hyperkaliëmie en rhabdomyolyse.

De richtlijn Excited Delirium Syndroom bevat aanbevelingen voor verschillende professionals met betrekking tot de omgang en de behandeling van personen met verschijnselen van EDS. De complete richtlijn is beschikbaar op de website van GGD Amsterdam www.ggd.amsterdam.nl/rapporten.